

CATERINA MOREY SUAU

Llicenciada en Ciències de l'Educació. ICE-UIB

Albert Catalan Fernández, un utòpic de conviccions fermes

Albert Catalan és un utòpic. Un home d'aspecte tranquil i mirada tímida; una mirada que, a força de contemplar la natura s'ha tenyit del verd del bosc. Però darrera

aquests ulls serens hi ha un home de conviccions fermes, d'idees ben clares, que no renuncia als seus ideals, que no renuncia a canviar el món, a fer-ne un lloc igualment habitable per a tots.

P. Qui és Albert Catalan?

R. Som, com tots, el resultat de milers de vectors que marquen la nostra posició actual. Demanar-se per les raons que han fet que un moment donat estiguem situats en un lloc, amb determinades curulles, afeccions, determinats interessos, etc. és, tal volta, demanar massa. És demanar que rastregem fins els nostres principis, la família, els amics, la nostra escola, la societat que hem viscut i patit...

Som, potser simplificant-ho massa, un professional i un home compromès amb la realitat que m'envolta, amb la situació que m'ha tocat viure.

P. Quins trets bàsics marquen aquest compromís, la teva actuació quotidiana?

R. Jo destacaria dues motivacions bàsiques que influeixen en la meua vida com a professional i com a ciutadà. La primera és una irritació profunda davant les injustícies, entre les quals la més indignant és el fet que nins i nines ja neixin desiguals en riquesa, en possibilitats de desenvolupar-se com a persones, d'accedir igualment a la cultura, a la salut...

La segona és la insatisfacció davant una societat invertibrada, desproveïda dels instruments crítics de la raó, que accepta amb ignorància o resignació el deteriorament del medi, l'alienació, la pèrdua de la seva identitat cultural i lingüística, la deficiència dels serveis socials, la manipulació dels seus interessos...

P. I això, evidentment, es reflecteix en la teua feina...

R. I tant!, no pot ser d'altra manera. Veure que els resultats de l'ensenyament són tan magres en relació amb els propòsits, i que una gran part de la població es troba

en una situació d'analfabetisme funcional, tot i les nostres seràfiques intencions, m'omple d'insatisfacció.

P. Però l'escola no pot solucionar-ho tot, la societat ja marca unes diferències entre els subjectes, i a l'escola tots els estaments hi són representats.

R. S'ha dit que l'escola no pot corregir les desigualtats i les injustícies que s'originen en altres àmbits. I és ben veritat. Fins i tot l'escola pot contribuir explícitament i implícitament a perpetuar-les. Però també és cert que encara existeix un marge per a la reflexió i l'acció crítiques, que per a molts de ciutadans i ciutadanes serà l'única oportunitat de poder reflexionar lliurement i col·lectiva sobre quelcom que no sigui el *fast-food* cultural predominant.

P. Així doncs, és aquest el rol de l'escola? Ha d'esdevenir un fòrum de reflexió sobre temes tan transcendents?

R. Ha de fer-ho sense deixar de banda la formació també valuosa des del pragmatisme immediat: que els permeti guanyar-se els cigrons. Es tracta de sentiments i de raó que empenyen l'acció; d'utopies encara necessàries, que s'han de defensar contra els interessats teòrics del «final de la Història».

P. Deixem de banda l'educador, parla'ns de com aquestes idees influeixen en Albert Catalan, l'home, el ciutadà.

R. Les característiques que he esmentat m'han empès, en diferents moments de la meua vida, al compromís ecologista, polític, sindical i professional, perquè l'home és un i totes les seves actuacions responen a les mateixes idees.

P. I actualment et centres en l'àmbit professional...

R. Sí, des de començaments dels vuitanta l'activitat professional ocupa la majoria del meu temps. El meu treball s'emmarca dins un triangle els vèrtexs del qual són l'educació ambiental, la didàctica de les ciències i la formació —inicial i permanent— del professorat. I en la major part d'aquestes activitats col·laboro amb un amic i extraordinari professional, en Miquel Catany.

P. Realment, ets un home ben prolífic. Què fas en aquests moments?

R. Aquest curs 1995-96 treballo o he treballat en diferents projectes, com són el grup FIPS (Formació Inicial per al Professorat de Secundària). Es tracta d'un grup de tretze professors que coordinam conjuntament en Miquel Catany i jo, que realitza un projecte curricular per a l'àrea de Ciències a l'ESO.

També coordino el grup Ciències de la Terra i del Medi Ambient, a petició del MEC (Centre de Desenvolupament Curricular de Madrid), per elaborar el currículum d'aquesta nova assignatura de batxillerat.

Participo en el curs de Formació de Tutors del CAP, en el curs de Didàctica de Ciències Naturals per a alumnes del CAP i en el curs de Didàctica de les Ciències per a centres que s'incorporen a l'ESO (a Inca i a Palma).

Així mateix he assessorat alguns centres que treballen en projectes d'EA; s'acaba de publicar un llibre, *Educació Ambiental a l'educació secundària obligatòria*, conjuntament amb en Miquel Catany, com també alguns articles per a diferents publicacions.

P. I tot això sense abandonar la teva feina dins l'aula...

R. És clar. Intento ensenyar el millor que puc a 150 alumnes de primer de BUP i Biologia de COU. Amb els de primer faig una experiència d'EA tot intercanviant informació amb centres europeus («Beure aigua a Europa»).

P. I sobrevius.

R. I sobrevisc, perquè m'agrada la meua feina, i no la canviaria per altres que he fet o que podria fer.

No solament sobrevisc, sinó que encomanava la seva il·lusió i la seva vitalitat; una il·lusió que, tot i el seu posat d'home tranquil i bon jan, no pot dissimular amb aquests ulls d'horabaixa d'estiu que s'il·luminen quan comença a parlar.

Llicenciat en Ciències Biològiques, la seva tasca docent ha transcorregut per l'ensenyament primari i per l'ensenyament secundari a centres de Barcelona, Manacor i Palma; ha estat professor associat a la UIB; ha col·laborat com a docent en cursos de postgrau, seminaris... Ha presentat comunicacions a congressos a València, Madrid, País Basc, Segòvia, Barcelona, Palma... Fou director del CEP de Palma des de 1987 fins a 1990 i ha participat activament en diversos grups de treball. Fou soci fundador i primer president de la Societat Balear d'Educació Ambiental (SBEA).

EXTRACTE D'ALGUNES PUBLICACIONS CIENTÍFIQUES I DIDÀCTIQUES:

Didàctica de la Natura a les Balears. Prens Universitaria/SBEA, Palma 1986.

Ecologia del bosc. Treballs pràctics per a les Ensenyances Mitjanes, UIB/SBEA, Palma 1987.

Consideraciones sobre la formación inicial y continuada del profesorado de Bachillerato ante la Reforma de la Enseñanza. Papeles para el debate. Madrid 1988.

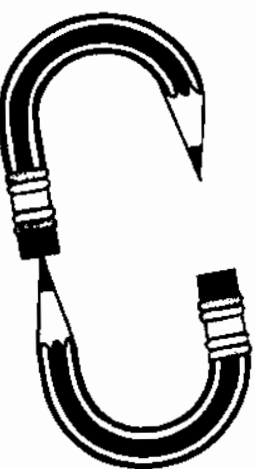
«Els centres de professors i la formació permanent del professorat». *Educació i Cultura*, Palma 1989.

Coneguem el Torrent d'Espertes, Palma 1990.

«Un proyecto de formación inicial para el profesorado de Enseñanza Secundaria. Área de Ciencias Experimentales». *Alternativas para una reforma en la formación inicial del profesorado*. Servicio Editorial de la Universidad del País Vasco. Bilbao 1992.

Proposta de distribució, organització i seqüenciació de continguts. ESO. Ciències de la Naturalesa, ICE de la UIB 1995.

CATALAN, Albert; CATANY, Miquel. *Educació ambiental a l'educació secundària obligatòria*, UIB, Conselleria de Cultura, Educació i Esports del Govern Balear, 1995.

urrículum propi per a les Illes Balears

a necessitat d'uns currículums propis és una vella aspiració del món educatiu illenc. Des de fa anys, el debat sobre la necessitat d'adequar els currículums a la nostra realitat de país ha ocupat grups de docents i sectors compromesos amb la realitat educativa.

Hem volgut que el primer número de L'ARC contingués una aportació a aquesta reflexió. Per això, us proposam la lectura dels treballs que en relació a la urgència d'elaboració d'una proposta curricular per a les Illes Balears hem demanat a diversos col·laboradors.

La nostra pretensió ha estat d'oferir, per una part, unes consideracions generals sobre el tema i, per l'altra, de difondre l'opinió de professionals de la docència en actiu que, des de la quotidianitat de les aules ens posassin en contacte directe amb aquesta problemàtica.

Consideram que el debat obert sobre els currículums propis, en el llindar d'unes esperades competències educatives, és un camp on els ensenyants de les nostres terres hi tenen molt per dir. Els treballs que presentam no pretenen ser altra cosa que una invitació a la participació de tots en el procés de construcció d'una proposta educativa que doni resposta a les moltes necessitats que avui ens determinen.